

izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak dan s jutranjimi izdajami... Tiskarna Edinost, Narodna ulica 32. — In celo leto L. 60. — Za inostranstvo mesečno 4 lire

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L. 1. — Oglasi denarnih zavodov mm po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica en. Frančiška Asiškega št. 20, L. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Odnošaji med Italijo in Jugoslavijo

Dejstvo je, da se je v Rimu zopet sestala paritetna komisija, da bo nadaljevala razprave, ko so bile v Opatiji prekinitve radi krize v Jugoslaviji. Tako ugotavlja «Piccolo» v članku pod naslovom «I rapporti italo-jugoslavi» in pravi na podlagi te ugotovitve, da si ne more misliti, da bi obstajale v ozadju kake politične napetosti med obema državama. Kajti — dostavlja — če bi bilo drugače, bi se pogajanja odložila za nedoločen čas.

Ne pridružujemo se obtožbam v zagrebških in ljubljanskih listih na račun Italije povodom prevrata na Bolgarskem. Že zato ne, ker nimamo za to stvarne podlage. Priznavamo tudi, da rečni listi prinašajo marsikaj, ki naj bi — v interesu medsebojnega razmerja, pa tudi z ozirom na naš položaj — ostalo raje nezapisano. Istotako resnično pa je, da se veliko in morda še huje greši na strani italijanskega nacionalističnega tiska. Če bi hotel «Piccolo» nekoliko pregledati, kar in kakor se je doslej pisalo o Jugoslaviji v rečnih listih, ne izvzemši — «Piccola», če bi potem hotel položiti roko na srce in izprašati svojo vest in vest italijanske nacionalistične javnosti, bi moral priznati: tudi mi smo grešili, tudi za nas je zadnji čas, da se iznebimo slavofojbije, ki nam teži želodec in nam jemlje vid, da ne moremo pravilno presojati resničnosti!

Italija
Linguaglossa izven nevarnosti
CATANI, 21. Mesto Linguaglossa je izven nevarnosti, ker je tok lave tik pred mestom zavzel drugo smer.
Kralj na kraju nesreče
CATANIA, 20. Kralj je dospel v Fiumefreddo, kjer ga je sprejel minister Carnazzo; odpeljal se je v Linguaglossa, da si ogleda prizadete kraje. Bil je zelo ganjen, ko ga je nesrečno ljudstvo z veseljem pozdravilo skoro kakor rešitelja. Z bližnjega grčiča si je kralj ogledal uničujoče delo lave, nakar je odpotoval proti Rimu ob 18. uri.
Senat za reformo trgovskih zbornic in vpeljava trgovskega registra po avstrijskem načinu; predlog za izpremenitev v zakon odloka glede ustanovitve pazinskega konvikta sprejet — Konec zasedanja
RIM, 21. Senat je po kratki razpravi sprejel dnevni red, ki ga je predlagal sen. Supino glede vpeljave trgovskega registra. Senat pozivlja vlado, naj uvede trgovski register; kajti le na ta način je mogoče prisiliti trdke, da se vpišejo. Sen. Rossi Teofilo pozivlja, naj se pri reformi trgovskih zbornic, po kateri bo samo ena zbornica zastopala splošne interese posameznih krajev, ne pozabi na manjše zbornice, ki bolj poznajo lokalne potrebe. — Nato senat odobri načrt za izpremenitev v zakon kr. odloka za ustanovitev pazinskega konvikta; v tem konviktu bo našlo zavetje 80 revnih in pridnih dijakov Julijske Krajine. Senat upa, da bo vlada poskrbela za ustanovitev sličnega zavoda tudi na Tridentinskem. Naučni minister Gentile obljubi, da bo zavod Ghisleri v Paviji preurejen v tem smislu. Predsednik zaključuje sejo ter naznani, da bo senat sklican s pozivom na dom.
Križa v tušinskem občinskem svetu
Pod pritiskom fašistov podajo ostavko liberalci in popolarji
TURIN, 21. Na pritisk tukajšnjega fašistovskega odbora, ki je poslal županu comm. Cattanco pismo, v katerem pozivlja ves občinski svet, da odstopi, so pripadniki liberalne in popolarske stranke sklenili, da podajo ostavko. Na županovo mesto pride baje komisar De Vecchi, ki ga predlagajo fašisti.
Jugoslovanski poslanik v Rimu zanikuje tendenciozne vesti o Ninčeviću izjavi glede zadržanja Italije napram Jugoslaviji v bolgarskem vprašanju
RIM, 20. Nekateri italijanski listi so širili vesti, povzete z nekega zagrebškega lista,

da se je zunanji minister Ninčić napram zastopnikom raznih strank neugodno izrazil o zadržanju Italije napram Jugoslaviji v bolgarskem vprašanju. Jugoslovanski poslanik je pooblaščen, da kategorično izjavi, da so te vesti izmišljene iz hudobnih namenov in da je Ninčić samo reknel, da je Italija tozadevno zavzela isto stališče kakor druge prijateljske države.
Grški zunanji minister na poti v Rim
BARI, 21. Sinoči je grški zunanji minister Aleksandris odpotoval proti Rimu; kakor je znano, se bo minister sestal z Mussolinijem; da proutičita najnujnejša vprašanja, ki zadevajo odnose med obema državama.
Jugoslavija
Vprašanje priznanja nove bolgarske vlade s strani Jugoslavije
BELGRAD, 20. Ministrski svet je včeraj koncem seje kratko razpravljalo o stališču vlade napram novi sovjetski vladi. Zunanji minister je podal kratko pravno mnenje, ali naj vlada prizna vladu g. Cankova. Definitivni sklep še niso bili storjeni. To vprašanje za beigradske vlado še ni postalo aktualno. (?) O tem vprašanju je zunanji minister tudi vodil razgovore z zastopniki zavezniških vlad in pa s poslaniki držav male entente.
Novi bolgarski poslovni odpravnik gosp. Minčov je prevzel včeraj vodstvo poslaniških poslov od sedanjega odpravnika g. Ljudskanova, ki je izjavil, da je po se izročil iz razloga, ker smatra, da je g. Minčova priznala indirektno tudi Jugoslavija, kot zastopnika bolgarskega poslaništva s tem, da je sovjetski poslanik kraljevine SHS njemu v tej funkciji vidral potni list za Belgrad. G. Ljudskanov čaka nadaljne instrukcije g. Daskalova.
Obnovitev pogajanj z Vatikanom Sklenitev konkordata
BELGRAD, 21. Te dni se obnove in zaključitve pogajanja med jugoslovensko vlado in Vatikanom glede sklenitve konkordata. V ministru zunanjih zadev konstituirani ožji odbor, v katerem so bili tudi katoliški škofje in kateremu je predsedoval g. Ljuba Jovanović, je sedaj že popolnoma proučil celotni paket za konkordat potrebni material ter ga izročil zunanjemu ministru. Da so bila zavedna pogajanja prekinjena, oz. da so zastala, je iskati vzroka v okolnosti, ker je bila beigradska vlada zadnje mesece preobložena z važnimi notranjepolitičnimi zadevami, predvsem so se vršile volitve, ki so več ali

manj ta pogajanja ovirala. Definitivna zaključitev pogajanj z Vatikanom je tudi notranjepolitična potreba, ker se s konkordatom končno uredi vprašanje stališča katoliške cerkve v Jugoslaviji. Ožji odbor ima te dni končne seje, na katerih se redigira tekst konkordata.
Vesti o zaroki kralja Borisa, netočne
BELGRAD, 21. Z ozirom na vesti o predstoječi zaroki bolgarskega kralja Borisa z rumunsko princem Ileano, ki so zlasti v Srbiji povzročile veliko razburjenje, je danes zunanji minister Ninčić oficijelno izjavil: Ta vest ne odgovarja dejstvom ter predstavlja le ponosrečen poskus zavleči našo dinastijo v politične težkoče.
Vesti o zaroki kralja Borisa so se včeraj pojavile z raznih strani s tako gotovostjo, da se jim je splošno verjelo. Priobčili in komentirali so jih vsi listi, po ogromni večini jako neugodno. Odhod so te vesti lansirane, se še ne ve. Smatra se, da od zelo avtoritativne strani, ko so jih prejeli tudi razni vodilni politični krogi.
Čehoslovaška
Dr. Vladan Grgorjevič o veliki slovanski državi od Jadrana do Črnega morja
PRAGA, 21. Bivši srbski ministrski predsednik dr. Vladan Grgorjevič, ki je znan po svojih številnih zgodovinskih in leposlovnih delih, biva sedaj v Marijskih Laznih. Eden izmed urednikov dnevnika «Prager Presse» je imel priložnost se razgovarjati z dr. Grgorjevičem. Dr. Grgorjevič, ki je dosegel redko starost 80 let, se dobro spominja na dr. Riegerja in Palackega, s katerima se je seznanil v veselovanskem kongresu v Moskvi leta 1867. Ko je pred izbruhom srbsko-turške vojne prišel v Prago, da pridobi nekaj čeških zdravnikov za srbsko armado, je posevil tudi dr. Riegerja na njegovem letovišču Malec. Dr. Rieger se je njemu nasproti pritoževal, da mora Češka nositi pretežno večino bremen cislitvanske polovice habsburške monarhije. Nato mu je dr. Grgorjevič pripomnil: «Zakaj se potem češki narod ne odloči za revolucijo?» Molče ga je dr. Rieger vzel pod pazduho in ga peljal skozi vas. Skoraj iz vsake hiše so se slišali zvolki godbe in glasovirja. Ko sta prišla na konec vasi, je dr. Rieger vzkliknil: «Ali veste sedaj, zakaj naš narod ne dela revolucije? Saj ste slišali: Narod, ki ima v vsaki hiši klavir, ne dela revolucije.» Dr. Grgorjevič je izrazil svoje mišljenje tudi o dogodkih na Bolgarskem. Rekel je med drugim: «Sedanja situacija v Bolgariji ni trajna. Spremenila se bo sama, ako je ne bosta stabilizirali Jugoslavija in Rumunija. V slučaju, da so za bolgarski prevrat dali inicijativo makedonski komitaji, bo Jugoslavija prisiljena, da poseže po vojaških odredbah v Južni Srbiji. Da bi zopet prišel na površje kralj Ferdinand, je absurdno, ker bi tega ne trpeli niti Anglija niti Francija, še manj pa Jugoslavija. Bolgarska je podobna mlademu dediču, ki je nepričakovano prišel do države, armade in denarja in ki sedaj dela vsemogoče neumnosti. Toda tudi leta mladostne razposajenosti bodo prešla in bodo končno pozabljena v veliki slovanski entni državi od Jadrana do Črnega morja.»
Bolgarski minister Obov v Pragi
PRAGA, 20. Bivši bolgarski minister Obov, ki je pobegnil radi sofijskega prevrata, je prispel v Prago. Na meji so ga zadržale čehoslovaške obmejne straže. Na ukaz notranjega ministra je bilo nato Obovu dovoljeno nadaljevanje vožnje do Prage. Obov se nasei v Pragi.
Madžarske spletke
PRAGA, 21. V čehoslovaških političnih krogih zbujata veliko pozornost dejstvo, da Madžarska v času, ko ostro izstopa proti Rumuniji in Jugoslaviji, išče poti, da se približa Čehoslovaški. To pada temboj v oči, ker se je z nevrtahe strani ugotovilo, da se Madžarska oborožuje in s tem krši trianonsko mirovno pogodbo.
Bolgarska
Po prevratu Bolgarska
SOFIJA, 20. Tu se je konstituiral akcijski odbor, v katerem se nahajajo predstavniki vseh strank, ki predstavljajo današnji režim. Glavni namen tega odbora je izvesti sitev ujedinitveni radikalne, demokratske, nacionalne, liberalne, nacionalno-progresivne in socialistične stranke v eno entno «narodno stranko».
Za župana v Sofiji je postavljen eden od glavnih voditeljev «makedonstvujskih» general Lazarov, za njegovega namestnika pa Jurij Zankov, predsednik ilindenske organizacije makedonstvujskih.
Sinoči se je vrnil v Sofijo oddelek vojaštva, ki je izvršil umorstvo nad Stamboljskim. Na kolodvoru je vojske pozdravil general Lazarov kot narodne junake. Sledila je slovesna povorka po mestu z glasbo. V povorki so vodili tudi Stamboljskijev avtomobil. Morilce so naročeni ljudje obsipali s cvetjem.
Poljska
Katastrofalni padec poljske marke
VARŠAVA, 20. Paralelno z nemško marko beleži tudi poljska marka katastrofalni padec. Vlada je sklenila uvesti novo organizacijo deviznega in valutnega prometa. Trgovina z devizami in valutami je vsem bankam prepovedana. Radi svoje finančne politike bo moral demisijskotrati

finančni minister. Dolar notira na včerajšnjih borzah 135.000 poljskih mark.
Francija
Vladna kriza na Francoskem — Radikalni socialisti odstopijo
PARIZ, 21. Spritno stališča, ki ga je zavzela vlada proti desnici, je izvršilni odbor radikalne socialistične stranke odobril predlog, ki pozivlja tri radikalne ministre, naj ne sodelujejo več z vlado. Potemtakem bodo ministri Sarrant, Strauss in Lafont odstopili.
Anglija
Mednarodna zborovanja za povzdigo zrakovplovstva
LONDON, 21. Od 25. do konca tega meseca bodo zborovali zastopniki onih vlad, ki so odobrile pariški dogovor iz leta 1919 o ureditvi zračnega prometa, o razvoju zrakovplovstva. Zborovanje se bo vršilo v dveh zasedanjih. Pri prvem bo zborovala samo mednarodna komisija za zračno plovidbo. Drugo zasedanje pa bi imelo značaj prvega mednarodnega zrakovplovnega kongresa; kongres bo razpravljal o znanstvenih, tehničnih in pravnih vprašanjih.
Spletke med Anglijo in Ameriko radi zakona o prepovedi alkoholnih pijač — Ali smejo inozemski poslaniki v Ameriki vzivati alkoholne pijače?
LONDON, 21. Parnik «Olympic» je odpisal iz Southamptona proti New Yorku; parnik nosi s seboj tudi alkoholne pijače za posadko, ki se jih bo poslužila na poti domov. Angleški carinski urad je pri odhodu parnika zapečatil sode. Nastaja vprašanje, ali bodo ameriške oblasti zdrabile angleške pečate in zaplenile zaloge, ko pripluje parnik v ameriško teritorialno vodovje. — Reuterjev dopisni urad poroča, da so ameriški juristi mnenja, da imajo edino Združene države sodniško oblast nad teritorialnimi vodami; potemtakem imajo pravico zapleniti pijače, ki se nahajajo na parniku «Olympic», dasi so zapečatene po angleških oblastih. Pri tej priložnosti se bo sprožilo najbrž vprašanje, ali smejo inozemski poslaniki v Ameriki sploh vzivati alkoholne pijače in drugo načelno vprašanje, ali pečati tuje države ščitijo blago uvoženo v Združene države.
Nemčija
Is zasedenega ozemlja — Francozi izganjajo Nemce
BERLIN, 21. V zadnjem času je bilo izgnanih iz mesta Trier 192 družin, iz Düsselroda 97, iz Wormsa 148, iz Kehla 40.
Ogrska
Habsburgovci pripravljajo nove pusto-lovščine
BUDIMPEŠTA, 21. Po zadnjih dogodkih v Bolgariji se je v legitimističnih krogih budimpeštanskega prebivalstva opažalo živahno gibanje. Značilno je, da je bil kontakt med dunajskimi in budimpeštanskimi legitimisti zadnje dni zelo živahen. Več listov je tudi nedavno objavilo vest o predstoječem prihodu bivšega nadvojvode Otona v Budimpešto.
Opozorjena po teh pojavih je policija odkrila veliko legitimistično zaroto, ki je imela za cilj zrušiti sedanjo vlado in sedanji režim. Aretirane so bile nastopne osebe: intimni prijatelj Stelana Friedricha, Zoltan Halmay, predsednik poslaniškega kluba Friedrichove stranke Jancs Pok, nadalje Dezsoe Pok, Barnabas, Havady, neki major, večje število višjih političnih uradnikov in pristave Friedrichove stranke ter mnogo dijakov. Pri prvem zsalisanju so aretiranci priznali svojo krivdvo, da so sodelovali pri pripravah za prevrat.
Preiskava se nadaljuje, vendar pa se podrobnosti drže tajne. Pričakuje se, da bo policija objavila komunikate o izidu preiskave.
Vest o nameravanem legitimističnem puču je v prestolici napravila neprijeten vtis. Opaža se razpoloženje proti vladi, ki je objavila vse zadeve javnosti. Vlada si zato prizadeva prikazati zadevo kot neresno akcijo mladih elementov. Večina aretirancev, med njimi tudi več zelo kompromitiranih politikov, je bila tekom popoldneva izpuščena na svobodo.
Današnji budimpeštanski listi poročajo, da so «Probujujoci se Madžari» odredili mobilizacijo vseh svojih članov. Posk. Gomböš je na svoji zadnji avdijenci pri Horthyju zahteval kot protiuslugo za svoje stališče napram vladi, svobodne roke «Probujujocih se Madžarov», kar je baje tudi dosegel.
DUNAJ, 21. Tukaj se vrše neprestano seje in sestanki legitimistov pod vodstvom polkovnika Bauerja. Na Dunaju je mnogo legitimističnih emisarjev iz Budimpešte in Monakovega. Delovanje teh emisarjev je v tesni zvezi z dogodki v Budimpešti. Izgleda, da gre za akcijo monarhističnih legitimistov in sicer v velikem stilu. Govori se, da se tudi na Dunaju pripravlja monarhističen puč. To gibanje se je ojačilo takoj po zadnji seji vitezov zlatega rana. Nemški in avstrijski «Hackenkreuzlerji» stoji tudi pod velikim vplivom revolucije v Bolgariji. Na Dunaju, v Solnogradu in Inomostu se vežbajo nemško-nacionalne teroristične napadalne čete.
Zveza Avstrijcev razpečava v velikih množinah proglas, da se zberejo podpisati

za ukinjenje zakona glede prevzetja premoženja habsburško-lotarinske rodbine po avstrijski republiki. V proglasu se poučarja, da živijo člani habsburške rodbine v bedi, zlasti bivša cesarica Zita s svojimi otroci in da je navezana na pomoč iz inozemstva. Ko bo zbranih 200.000 podpisov se bo pričela tozadevna akcija.
Madžarska proti Mali ententi
BUDIMPEŠTA, 20. Povodom svečane prisrge 1218 mož vojaštva in 220 oficirjev na Margaritiskem otoku je državni upravnik admiral Horthy imel v prisotnosti članov vlade, zastopnikov parlamenta in mnogostevilnega občinstva zelo izzvalen in hujaskoj govor. Med drugim je s svečanim glasom dejal vojakom: «Na Vaših plečih sloni usoda Madžarske! Za uresničenje 100letnega političnega ideala morate tvegati tudi svoje življenje in dati svojo kri!»
Na množico je ta govor madžarskega državnega upravnika napravil fascinirajoč vtis in je množica vsa entuzijastična vzklikala: «Živela Velika Madžarska! Ovacije Horthyju so trajale pol ure. Po paradi so čete korakale po glavnih ulicah, kjer so bile predmet velikim ovacijam. Na čelu čete so stopali voditelji društva madžarskih fašistov.
Notranje razmere v društvu «Probujujocih se Madžarov» se čimbolj sumljivo razvijajo. Glavno vlogo v društvu so prevzeli znani sovinitvi in hujaski Hejas in Ponnay. Društvo je postalo popolnoma avtonomna organizacija. Zastopnikom policije je zabranjeno prihajati na javne sestanke tega društva.
Z veliko napetostjo pričakujejo parlamentarni krogi rezultatov pogajanj madžarske vlade s Čehoslovaško. Madžarska upa, da Čehoslovaška privoli v revizijo sklepov reparacijske komisije in vprašanju madžarskega inozemskega posojila. Madžarski vladni krogi pa se tudi obenem zelo skrbno bavijo z načrtom, kako zanesti med malo ententno razdor.
Monarhistična zarota odkrita?
BUDIMPEŠTA, 20. Ogrski brzojavni dopisni urad sporoča: Policija je aretirala v Budimpešti več dijakov in uradnikov, ki so zatoženi, da so pri tajnih sestankih kovali načrte, kako bi strmoglavili sedanjo vlado ter proglasili gospodarsko diktatorstvo in zaplenili poljske pridelke, da bi jih razdelili med ljudstvo. Dognano je, da gre za malo peščico fanatikov, ki nimajo nikakih zvez niti s političnimi krogi niti z maso. Vesti o kaki monarhistični zaroti so izmišljene. — Tako uradno poročilo. Druga poročila pa pravijo, da je med aretiranci največ bivših častnikov, ki so bili odpuščeni po zadnjem Karlovem poizkusu, da bi prišel na prestol; aretiranih je bilo tudi več voditeljev Friedrichove stranke. Do sedaj je bilo aretiranih okoli 50 oseb. Brzkone gre za precej važen pokret.
Avstrija
Število prebivalstva v Avstriji
DUNAJ, 20. Po dosedanjih brutto-rezultatih ljudskega štetja šteje Avstrijska republika 6.535.385 ljudi. Dunaj sam šteje 1.865.110, Niže Avstrijsko 1.479.284, Gornje Avstrijsko 873.748, Solnograško 222 tisoč 752, Štajerska 979.952, Koroska 370 tisoč 432, Tirolsko 313.779, Predaljsko 139.959, Gradšičansko 290.351. Pri zadnjem štetju 30. januarja 1920. je znašalo prebivalstvo 6.075.617. Tedaj se niso bili vštet prebivalci Gradšičanske. Prebivalstvo Avstrije se je od l. 1920 v splošnem pomnožilo za 250.000 oseb. Statistika ljudskega štetja po narodnosti še ni izdelana. Rezultati narodnih manjšin še niso znani.
Komunisti skušajo preprečiti politično konferenco kancelarja Seipela
DUNAJ, 21. Sinoči je kancelar Seipel govoril o političnih vprašanjih v neki dvorani. Komunisti so se medtem zbraji v velikem številu okoli dvorane ter pričeli metati kamenje v dvorano, da bi tako preprečili konferenco. Dejstvu, da je kancelar ostal popolnoma miren na svojem mestu, se imajo Dunajčani zahvaliti, da ni prišlo do hujše panike.
Albanija
Nov prevrat v Albaniji?
BELGRAD, 21. «Pravda» poroča iz Pri-zrena, da se v severnem delu Albanije jači akcija Bajrama Cure. Poroča se o velikih borbah z vladnimi četami. Zdi se, da gre za nov prevrat v Albaniji in da je ta akcija v zvezi z dogodki na Bolgarskem.
Amerika
Kako razoročuje Amerika
WASHINGTON, 21. Pomorski oddelek bo vprašal vlado za pooblaščenje, da sme zgraditi 8 križark, 3 rečne topničarke in 3 potopilne križarke.
KONCERT PEVSKEGA DRUŠTVA «ILIRIJA» se bode vršil v nedeljo, 24. t. m. ob 20. uri, v dvorani «Delavskega konsumnega društva» pri Sv. Jakobu.
Pod vodstvom prof. Srečka Kumarja se bo izvajal zelo bogat in raznovrsten spored: soplopete, moški, ženski in mešani zbori ter spremljevanje s klavirjem. Torej, kdor ljubi našo pesem, naj ne izostane!

Boj za volilno prenosno. Občespoštovani predsednik zbornice De Nicola je sklical 18 prizanih voditeljev strank in skupin na izmenjavno mnenj o predloženih volilni reformi.

posredni Zvezi s staroslovensčino, pozna naše narodne pesmi, našo literaturo in vendar v istem članku govori o »jezik koz«, a na drugem mestu označuje naš jezik tako-le: »primitivna mešanica, ne hrvaška ne srbska, ne italijanska ...»

bo »30 centesimov«. Za menice bočve vpeljane znamke po 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 30 in 50. V teh znamkah in vobovana doklada za invalide. Znamke bodo imele oznabo »Tassa di bollo per cambiali«.

ljo zjutraj pa bo slovesno otvoren zdraviliški dom. Blagoslovljenje bi moral izvršiti kardinal La Fontane, patrijarh beneški, toda ker je zadržan, bo blagoslovil cerkev goriški knezo-nadškof. Po našem mnenju, in »Voce« nam bo tudi pritril, da je to zelo slabo znamenje, ker je knezo-nadškof Slovenec.

OSMICO v Skednja št. 150, odpre danca Saccin Anton, Drejač. 873
DVKOLESA, sivalni stroji, posamezni deli in orodje po zmernih cenah. Sprejemajo na tudi popravila. Delo točno Lado Petrič, mehanik, Trnovo pri Il. Bistrici. 858
POSTELJE 60, chiffoniers 220, nočne omarice 50, vzmeti, žimnice iz morske trave in polvolne, popolna soba 850.— Fonderia 3 859
HISA - gostilna s koncesijo v Mariboru, oddaljena 5 minut od glavnega kolodvora, s stanovanjem, vrtno, kegljiščem, hlevi in inventarjem, se prodaja za 425.000 Din. Lahko pa kupec vse odda dosedanjemu najemniku za letnih 45.000 Din. Naslov pri upravnistvu za letnih 45.000 Din. 864
VODITELJ ali voditeljica, s kavčico, se išče za skladišče vina. Naslov pri upravnistvu. 865
IZREDNA PRLIKA. Najfiniši klobuki od L. 30.— naprej samo v Maison Elic, Giorgina Morgutti, Imbriani 2. 870
POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini gosposki Bellej Vita, via Madonna 10, I. 37
KRONE IN GOLDINARJE plačujem vedno dve stotniki dražje, nego drugi kupci. Via Ponders št. 6, I. 44
SREBRO, zlato in brijantne plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15, II. 45

Gino Piva in slovensčina na goriških sodnjah. Gino Piva je, če smo prav informirani, profesor v Gorici. V svojih prostih urah se bavi tudi s časnikanjem. Z njim smo se že bavili v naših kolonah ter konstatirali čudno spretost tega časnikarja. Kar je videl na lastne oči, kar je slišal v kavarni in na ulici, v resni in razposajeni družbi, kar je čital v listih in v knjigah, kar se je učil v šoli in do česar se je učil v šoli in do česar se je dokopal z lastnim razmišljanjem, kar spoznava za prav in kar bi rad skrtil, vse to zveže v pester, več ali manj dehelet šopek, ga poveže s srebrno žico blesteče italijansčine ter pošlje svobodu uredništva. V »Resto del Carlino« in v tržaški »Eri Nuovo« se na ta način bavi sedaj z vprašanjem slovensčine na goriških sodnjah. Značilno za tega člankarja je, da pri tem znanstvenem in političnem vprašanju govori poleg drugega, jemlje komu površno, tudi o župniku pri Sv. Luciji in njegovi strašni propagandi, o francoski alpskih in grških narečjih v Italiji, o pesmi Hasan-Aginca in njenemu prevajalcu Fortisu, o »Srbih, o belgajskem časopisu Vreme«, o slovenskem ozemlju, o staroslovensčini, o Prešernu in Gregorčiču, Triglavu in Nanosu, seveda tudi o Avstriji in Avstrijskantskih itd. Teško je s takim persom polemizirati, ker bi mu moral človek slediti na poti njegovih slabosti. Iz dolgih dveh kolon člankarjeva pripovedovanja pa se da povzeti to-le naziranje gospoda Piva: Zaman je, da se Slovenci branijo in da protestirajo. V državnih uradih je mogoče samo en uradni jezik, namreč italijanski, in če kak hrubovec ne pozna drugega jezika kakor jezik svojih koz, tedaj je tomlač na razpolago. Grešilo pa bi se »proti vsem zakonititalijskemu zdravemu razumu (italico buonsenso)«, če bi se hotelo zatirati razne dialekte in narečja. Zato naj Slovenci mirno prepjevajo svoje pesmi in deklarirajo svoje pesnike, in naj prizigajo svoja mirna ognjišča. »Italija ne duši ne pesmi ne ognjev, kjer se dvigajo v miru«. — Drugi del te opazke je na vsak način zdravo zrno in ga radi zapišemo gospodu Pivi v dobro. Kar pa se tiče njegove zelo nedolgovratne rešitve jezikovnega vprašanja — polom tomlača, je gospod Piva v hudi zmoti. Naj mu le povemo, da je mnogo in mnogo Italijanov, ki so ravno tako dobri Italijani kakor G. Piva, zraven pa tudi dobri juristi, in ti so ravno nasprotnega mnenja, ker je nasprotno mnenje, mnenje namreč, katero odklanja tomlača v občevarjanju stranke s sodnikom, trdna znanstvena pridobitev vsega kulturnega sveta. Prosimo le eno, gospoda Pivo: Naj gre nekolikokrat na goriško sodnjo in naj prisostuje par takim razpravam s tomlačem, in naj eventualno vpraša za mnenje kakkega sodnika, cigar znanstveno, juridično prepričanje ni zatemenjen od političnega sovražnika (torej ne gospoda Brelichja), in naj potem še enkrat piše o tem vprašanju. Videli bomo! — Nočemo biti dolgočasni in ponavljati vse mnogostevilne in tehtne razloge, ki govorijo — proti tomlačem na sodnji. Oni, ki so merodajni, jih poznajo bolje nego mi. — Le eno opazko še G. Piva: G. Piva je dobro poučen o našem jeziku. Zna in prizna v svojem članku, da je ravno slovensčina v ne-

Podliskek
WILKIE COLLINS;
Gospa v-belem 110
XII.
Iz gotovih krajevnih razlogov z ozirom na mriškega ogleđenika in mestnih oblastev, se je izvršil mriški ogleđ po popoldne naslednjega dne. Med pričami, ki so bile pozvane zaradi preiskave, sem bil tudi jaz navzočen. Zjutraj sem bil zaposlen s poročilom, ki sem ga pisal Marijani, od katere sem prejel ravno kar pismo. Posebno sem jo opozoril, naj ne pušča Lavri brati časopisov in sem jo prosil, naj jo z vsjo previdnostjo pripravi na novo vest. Preiskava je sicer z gotovostjo dognala istovestnost ponesrečenca, toda poslanec ognja, je ostal nepojasnjen. Moje mnenje, ki sem ga pa obdržal zase iz tehničnih razlogov, je bilo sledeče: Vest, da so me izpustili na poroštvo, je bila za gospoda Persivala nepričakovana in brzokone se je potem odločil za zadnja sredstva. Napad, ki je bil izvršen proti meni na deželni

Društvene vesti
Pevsko društvo »Ilirija«. Dages so vaje za ženski zbor. Začetek točno ob 20h; ob 21h je skupna vaja. Prišli morajo vsi in točno: — Odbor.
Zveza »Marijin Dom« v Trstu uprizaro 24. in 29. t. m. trojeznanje: St. Majcen »Dedič nebesnega kraljevstva«.
Snov je vzeta iz življenja otrok-beguncev, ki se vračajo v porušene domove, izročeni najhujši bedi, lakoti in strahoti epidemije-skrlatice. Za njihovo oskrbo se potegujejo priznani željna blagodarica dama Rdečega križa, zverški polkovnik, in konjedec, najhujši strah otrok. — Edini človek med vsemi temi »velezaslužnimi« ljudmi je zdravnik, jasna in sveta prikazen v domu groze, nezaupnosti, egoizma in joka.
Pridite vsi, da pozdravite te male mučenice, te nedolžne žrtve strašne vojne!
Predstava se vrši v prostorih Mar. Doma via Risorta 3. Začetek točno ob 17. Prosimo sl. občinstvo da pride pravočasno. Med dejavnostmi ostane vhod v dvorano zaprt.
Iz tržaškega življenja
Nesreča pri brskanju v stari železnici. V skladišču stare železnice, ki se nahaja na trgu Scorcola št. 3, se je večeraj popoldne pripetila težka nesreča. V skladišču je namreč uslužben 53-letni Josip Moderz, težak, stanujoč v Rojanu — Scala Santa št. 330. Mož je brskal v velikem kupu starih kovin, med katerimi se je nahajalo mnogo kovinskih predmetov, ki so bili pobrani v bližnji nekdanje soške fronte. Naenkrat je zadonel v skladišču mečan bok in Moderz je omahlil vznak z bolestinim krikom; imel je obe roki krvavi in tudi na obrazu je temel velikega praske. Ubogi mož je pri premetavanju kovin zadel najbrž ob kak nerazpočen naboj, ki je vsled udarca eksploziral. Ranjenemu težaku so prisotniki na pomoč drugi delavci; obvezali so mu za silo roki ter ga nato spremenili na rešilno postajo. Tam je zdravnik ugotovil da ima Moderz odtrgan prvi člen palca in dva člena kazalca leve roke in poleg tega še druge številne precej težke poškodbe na desni roki in nenevarno praeke po obrazu. Po prvi pomoči so ranjenca spremenili v mestno bolnišnico, kjer so ga spremenili v kirurški oddelek. — Okreval bo v 3 tednih.
Dnevna podjetja silovce. Iz skladišča tvrdke Elia Branchi, ki se nahaja v Rižanu, je bila pred nekaj tedni ukradena večja množica železniških prečnic, vrednih približno 2000 lir. Ker je tvrdka sumila, da so bile ukradene prečnice prepeljane v naše mesto, je naznanila zadevo tukajšnji kvesturi. Po dolgem in natančnem poizvedovanju se je policijskim agentom posrečilo izvedeti, da se del ukradene materiala nahaja spravljen v nekem dvoizbi v ulici Cuniculi. Pri nadaljnjih poizvedovanjih je bilo dognano, da je bil material prepeljan z avtomobilom tolerja Teodorja Delmonta. Ta je bil zaslišan ter je izjavil, da je prepeljal material iz Rižana v Trst za račun nekakega Karella Brainich, starega 29 let, stanujočega v ulici Molino a vento št. 29. Sofer je dobil za prevoz materiala 300 lir; rekel je, da ni znal, da so prečnice ukradene. Naposled so policijski agenti aretirali tudi Brainicha. Ta je priznal, da je prodal del ukradenih prečnic nekaj tukajšnji tvrdki za znesek 1050 lir. Prečnice so bile seveda zaplenjene, Brainich pa odveden v zapor v ulici Coroneo. Moral se bo zagovarjati pred sodiščem.
Pred večerajšnjim sta bila aretirana 37-letni Ivan P., stanujoč v ljudskem prenočišču v ulici Ponders in 24-letni Ivan C., stanujoč v ulici del Pesce št. 1; moža sta bila namreč naznanjena na kvesturi, da sta se na neupravičen način polastila zneska 773 lir v škodo časopisa L'Halica. Oba sta bila odvedena v zapor v ulici Coroneo.
Nesreča z motornim kolesom. Mehanik Henrik Righini, star 32 let, stanujoč v ulici Udine št. 2, je vozil večeraj popoldne z motornim kolesom po ulici Commercial. Hotel se izogniti nekeemu vozu, ki je prihajal od nasprotne strani, je Righini krenil z motornim kolesom na kraj ceste, toda pri tem je začel s sprednjim kolesom ob tramvajski drog. Motorno kolo se je prevrnilo in mehanik je zletel na tla ter se pobil po glavi in po uštri; pregrizel si je tudi jezik. Navzočni ljudje so ponesrečenca spremenili na rešilno postajo, kjer je dobil prvo pomoč; nato je bil ranjenec spremljen v mestno bolnišnico. Okreval bo v 2 tednih.
Vesti z Goriškega
Predsedništvo učitelskega društva za goriški okraj v Mirnu sprejema priplase za počitniško oskrbo tržaških lačnih sirot do 26. t. m. Blaga srca, pospešite in otirajte solze sirotam!
Otvoritev zdraviliškega doma v Gorici. Prihodnje soboto zjutraj se bo vršilo slovesno blagoslovljenje cerkve novega zdraviliškega doma na korzu v bližini južne postaje, v nede-

ljo zjutraj pa bo slovesno otvoren zdraviliški dom. Blagoslovljenje bi moral izvršiti kardinal La Fontane, patrijarh beneški, toda ker je zadržan, bo blagoslovil cerkev goriški knezo-nadškof. Po našem mnenju, in »Voce« nam bo tudi pritril, da je to zelo slabo znamenje, ker je knezo-nadškof Slovenec.
Zdraviliški dom je ogromno, razkošno poslopje, ki bo prineslo Gorici nemalo koristi. Zgradili so ga usmiljeni bratje iz Milana.
On. Sardi v Gorici. V nedeljo popoldne je obiskal Gorico S. E. on. Sardi, ki je zjutraj zastopal kralja in ministrskega predsednika na svečanosti prenosa trupel padlih dobrovoljcev. Ustavil se je na viceprefekturi in v prostorih goriškega fašja. Zvečer se je odpeljal v avtomobilu proti Vidmu.
Uspeh goriškega umetnika. Kralj je kupil sliko goriškega slikarja Del Nerija, ki že nekaj let sem stalno biva v Rimu. Slika, ki predstavlja kmetic iz Scanna, je bila razstavljena na razstavi ljubiteljev umetnosti ter jo je kritika zelo laskavo sprejela.
Porotno zasedanje. Poletno zasedanje goriške porote, ki je imelo pričeti dne 11. junija, pa je bilo odloženo na nedoločen čas, se prične dne 5. julija. Sporedni razprav ostane isti, kakor smo ga že sposedno javili.
Italijanstvo Gorice v nevarnosti. Ker je tudi nam pri srcu. Italijanstvo Gorice, opozarjamo goriško »Voce dell'Isonzo« na novi čin nasilja, ki se je izvršil te dni nad goriškim mestom. Je to panslavistična nevarnost nove vrste, ker takrat ne prihaja iz severo-zhoda, ampak iz jugozapada. Prosimo, da javi to nemudoma pristojnemu političnemu oblastvu.
Pred dnevi se je namreč »Voce« upravičeno jezila nad nezahvalnim skandalom, da še vedno visijo po goriških ulicah zraven italijanskih tudi slovenski plakati. Pa glej spako! Čez par dni po njenem tozadevnem članku so se znova pojavili na stenah goriških ulic zraven italijanskih tudi slovenski oglasi. Tudi nam je zastalo dihanje vled svete zede nad takim izdajstvom. Pomislite, ljudje božji, podjetje Gremese & Tonini naznanja v italijanskem in slovenskem jeziku goriškim poljedelcem, da jim bo od 29. junija dalje na razpolago mlatični stroj v ulici Camposanto. Proti primernemu plačilu bo mlatični stroj v italijanskem in istotako tudi v slovenskem jeziku.
Sodeč po pristnosti italijanskih imen je podjetje iz starih pokrajev ter mu ni treba še-le dokazovati italijanstva, gre mu predvsem za »iščeti«, goriški trgovci pa bodo čuvali svoje italijanstvo v praznih trgovinah. Radovedni smo, če se bo dalo tudi živeti od samega italijanstva.
Dornberg. »Slovenska Čitalnica« proslavi svojo šestdesetletnico 15. julija z večjo prireditvijo. Natančnejši spored objavimo pravočasno. — Odbor.
Strandžje. Bralno in pevsko društvo v Strandžu, sporoča, da se bo veselica, katerega je bila napovedana za dan 17. t. m. a se veled slabega vremena ni mogla vršiti, vršila v nedeljo dne 24. t. m. — Odbor.
Tudi iz cerkve bi hoteli izgnati slovenski jezik! Ko so nam naši mogočni gospodarji dokazali, da ni postava enaka za vse, nam hočejo sedaj še dokazati, da tudi pred Bogom nismo vsi enaki in ko nam vtepejo tudi ta dokaz v glavo, nam bodo morda še poskušali dokazati, da tudi pred smrtjo ni slovenski državlan v Italiji enak z italijanskim. Ubogi pastorek si postal, slovenski jezik, kojemu hudobna mačeha streže po življenju!
»Voce dell'Isonzo«, prej tiha in ponižna, je začela sedaj na vse grlo pričati. Zadržaj se je zadržal na slovenske gospodarske organizacije, na knezo-nadškofa, na »Mont«, v torej izganjanja zopet, na isti način slovenski jezik iz hrama božjega. Italijansko uho žalijo nedeljske popoldanske pridige v slovensčini. Sv. Gorica, velika italijanska svetnica je oskrbnjena, treba je napraviti konec temu bogokletju, ven s slovensčino!
Isti dogodki, ki so se odigrali v Trstu pri Sv. Antonu, naj se ponovijo sedaj v Gorici; začel se je boj proti slovenskemu jeziku tudi v cerkvi.

Razpis službe.

Okrajna bolniška blagajna v Postojni razpisuje tem potom v smislu blag. pravil št. 27, točka 5, službo blagajniškega zdravnika za postojnski in senožeški okraj.
Prosilci morajo biti:
1) upravičeni izvrševati zdravniško prakso,
2) italijanski državljani,
3) fizično zmorni in
4) zmorni obeh deželnih jezikov.
Plača znaša L. 1.300 in za mrtvo sezono (t. j. zimski čas) L. 1000. — Potni troški se plačajo posebej.
Ponudniki naj vložijo svoje prošnje najkasneje do 28. junija t. l. načelnistvu okraj. blagajne v Postojni.
Nastop službe s 1. julijem 1923.
(335) Načelnistvo.

Šola Berlitz
Trst - Via Torre bianca 21, III.
Začetek novih tečajev in privatnega pouka v angleškem, francoskem, nemškem, italijanskem, španskem, portugalskem in srhrhovatskem jeziku tekem tekečega tedna.
Pouk dajejo diplomirani profesorji dotične narodnosti.
Pojasnila in vpisovanja: vsak dan do 9 do 21. Via Torre bianca 21, Trst. (54)

Odhodi in prihodi vlakov
JUŽNI KOLODVOR.
Trst, Tržič, Červinjan, Portogruaro - Benetke
Odhodi: 0.15 o.; 5.— eks.; 5.35 brz.; 9.40 o.; 10.10 brz.; 14.— eks.; 15.40 o.; 18.— o.; 19.05 eks.
Dohodi: 0.40 eks.; 5.40 o.; 8.15 o.; 10.05 eks.; 14.— brz.; 15.40 eks.; 19.23 o.; 23.25 eks.
Trst, Gorica, Kormin, Videm (Udine).
Odhodi: 6.05 o.; 8.— o.; 9.40 o.; 13.10 o.; 16.40 brz.; 18.— o.
Dohodi: 8.15 o.; 10.45 o.; 12.40 brz.; 16.50 o.; 18.50 o.; 22.45 o.
Trst, Nabežina, Divača, St. Peter, Postojna
Odhodi: 0.40 eks.; 5.15 brz.; 7.00 brz.; 8.30 o.; 11.00 brz.; 16.10 o.; 19.45 brz.
Dohodi: 3.30 eks.; 7.15 o.; 9.25 brz.; 12.20 o.; 18.30 brz.; 20.30 o.; 21.20 brz.; 23.50 o.
KOLODVOR PRI SV. ANDREJU (državni)
Trst, Koper, Buje, Poreč.
Odhodi: 5.40, 8.50*, 12.35, 18.30*.
Dohodi: 8.30*, 12.30, 17.55*, 21.25.
Trst, Gorica, Podbrdo.
Odhodi: 5.35 brz.; 6.10 o.; 16.30 brz.; 17.25 o.
Dohodi: 7.45 o.; 12.25 brz.; 21.15 o.; 23.45 brz.
Trst, Herpelje, Buzet, Pula.
Odhodi: 5.25 o.; 12.55* brz.; 18.25 o.
Dohodi: 7.35, 10.05 o.; 15.50* brz.; 21.32 o.
* Ne vozi ob nedeljah.

Borzna poročila.
Trst, 21. junija 1923.
Cositich 318
Dalmatia 820
Cerotimich 2171
Libera Trilastina 411
Lloyd 1405
L. v. sine 120
Martinioli 68
Oceanis 152
Pnemuda 662
Tropicvch 270
Ampelea 500
Cement Dalmatia 840
Cement Spalato 224
Valuta na tržaškem trgu.
agrske kroge 0.25
avstrijske kroge 0.0310 0.0325
čehoslovaška kroge 66.— 66.50
dinarji 24.90.— 25.20
leji 10.75.— 11.25
marke 0.01/0 0.02
dolarji 21.90 21.95
francoski franki 186.75—187.25
švicarski franki 893.—894.—
angleški funti papirnati 101.25.— 101.50

cesti je bilo prvo, drugo pa odstranitev oči-vidnega dokaza o zločinu z uničenjem onega lista v cerkveni knjigi, ki je vobovano ponarejeno izpričevalo. To je bilo najbolj gotovo sredstvo. Če ne bi mogel jaz predložiti izpiska iz cerkvene knjige, s katerim bi primerjali legalizirani prepis v Knowlesburg, nisem imel nikakega dokaza proti njemu in mu torej ne bi mogel goziti z odkritjem. Njemu je bilo torej dovolj, da se neopazno vkrade v sakristijo, da iztrže iz cerkvene knjige oni list ter da zapusti nato sakristijo ravno tako neopazno, kakor je prišel vanjo. Iz povedanega je jasno, zakaj je čakal noči in čemu si je v mežnarjev odnošnosti poskrbel ključ. Bil je primoran napraviti luč, da najde dotično cerkveno knjigo, a previdnost je zahtevala, da se je od znotraj zaprl za slučaj, da bi se nahajal kje v bližini. Ne morem misliti, da bi bil nameraval zažgati nalašč sakristijo ter tako predočiti svetu nesrečo, pri kateri bi slučajno tudi cerkvene knjige zgorle. Ze sama možnost, da bi utegnili hitra pomoč pogasiti ogenj in rešiti knjige, je zadostovala, da bi ga odvrgla od te misli, če jo je sploh imel. Če pomislimo na množino lahko goriljivih predmetov, ki so se nahajali v sakristiji, kakor slama, papir, lesene skrinje, suh les in stare črvice omare, tedaj

Županstvom!
V zalogi tiskarne »Edinost« se dobijo že izgotovljene tiskovine v italijanskem - slovenskem jeziku tičoč se davka premičnega bogastva na poljedelske dohodke.
Pošiljajo se proti povzetju